Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE 914

HANOI

	Hanoi	Tonkin	Indochine	Foreign countries	Foreign countries (Registered)	Extra-numbers
One year.	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	8 $ 00	12 $ 00
Six months	»	3 . 00	3 . 00	3 . 00	4 . 00	»
Three months	3 . 00	3 . 00	3 . 00	3 . 00	3 . 00	6 . 00
One month . .	1 . 50	1 . 75	1 . 00	1 . 00	1 . 25	3 . 00
Single number	0 . 50	0 . 60	0 . 50	0 . 50	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN-LUẬN

Adresse télégraphiques :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m.
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m.
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Nhà đản-sinh cụ Pasteur

Ngày tổ kỷ-niệm Pasteur vừa rồi, quan Giám-quốc Đại pháp thân hành đến tận thành Dôle thăm cái nhà đản sinh cụ Pasteur, là để thay mặt cả toàn-thể quốc-dân Đại pháp mà tỏ cái lòng sùng bái tư-mộ một cách rất thâm-thiết đối với cụ Pasteur vậy. Cụ Pasteur là người thế nào ở nước Đại-pháp, cái sự nghiệp của cụ lúc sinh thời thế nào, cái khoa-học cùng lòng ái quốc của cụ thế nào và những điều ích-lợi cho dân cho nước về cái công việc của cụ thế nào mà được quốc-dân Đại-pháp sùng-bái tư-mộ đến như thế thì trong tờ báo này cũng đã nhiều lần tự thuật tường-tận, bình luận rõ ràng, người mình ai đã có theo đòi Tây-học thì tất cũng thuộc lấu cái lịch sử một vị sơn-đẩu trong học-giới Đại-pháp là Pasteur tiên-sinh, mà đến hết thảy các hạng người trong xã-hội ta, suốt trong năm xứ Đông-pháp này đâu cũng có dự vào một phần trong cái cuộc kỷ-niệm long trọng là cái ngày Pasteur vừa rồi đó, thì truyện cụ Pasteur cũng không ai còn lạ tai nữa, đây ta không cần phải chuẩn thuật ra nữa làm gì. Ta chỉ nhân nói đến cái nhà đản sinh cụ Pasteur mà ta chợt nghĩ đến cái tính chất dân-tộc Âu-châu, nhất là người nước Đại-pháp có cái tính sùng bái danh-nhân và giữ-gìn cổ-tích thật là một cái tính rất tốt đủ làm cái gương phản-chiếu cho dân-tộc Việt-Nam ta. Một cái nhà cổ tự trăm năm về trước chỉ vì cụ Pasteur mà lưu tồn bất hủ được tới ngày nay cho đến chưa biết mấy trăm, mấy nghìn, mấy muôn năm nữa, các sự-nghiệp cụ Pasteur còn, cái khoa-học và cái lòng ái-quốc của cụ Pasteur còn, những điều ích-lợi cho dân cho nước về cái công việc của cụ Pasteur còn thì cái nhà cụ vẫn còn đeo cái tiếng « Pasteur » mà đi-truyền mãi mãi, ấy người ta giữ gìn cổ-tích một cách rất cẩn-thận là dường nào! Một ông quốc-trưởng tôn-nghiêm nhất trong một nước, chỉ vì cụ Pasteur mà khuất tôn giáng thế, đến thì lễ tận cái nơi chôn rau cắt rốn một đấng danh-nhân đời trước mà nhắc-nhở, mà tuyên-bố cái công-nghiệp cụ, cái khoa-học và cái lòng ái quốc của cụ, những điều ích lợi và cái công việc của cụ cho dân cho nước tự cái nhà này mà phát sinh ra. Ấy người ta sùng bái danh nhân một cách rất đằm-thắm là những nào! Ta cứ coi trong các du-ký của những nhà du-lịch bên Âu Mỹ, chẳng những là một cái nhà đản-sinh cụ Pasteur đáy mà thôi, còn nào chỗ ông Kùa-luân-bố lên bờ, nào chỗ ông Hoá-thịnh-đốn thế quân, nào chỗ bà Trinh-đức cứu kinh, nào chỗ vua Nã-phá-luân xuống ngựa v.v. lại biết bao nhiêu những anh-hùng hào-kiệt, chí-sĩ cao-nhân không mấy người là không có cái dấu cũ vết xưa đã làm cái vật kỷ-niệm chung cho một dân một nước thì đủ thấy cái tính sùng-bái danh-nhân, giữ gìn cổ-tích là cái tính thông-thường của dân-tộc Âu-châu vậy.

Cái tính ấy là một cái tính rất tốt, làm cho dân-tộc Âu-châu có cái lòng cảm cựu thiết-tha, ái quốc chân-chính, gây dựng nên được nhiều cái công-nghiệp phúc đời lợi nước, vĩ đại phi thường. Một nhà danh-sĩ Pháp đã có câu: « nước là một cái hội gồm có các hội-viên là những người quá khứ, những người hiện tại cùng những người tương lai ở trong cùng một quốc-thổ với nhau ». Đã gọi là một quốc-dân thì tùy theo cái cảnh-ngộ sinh-hoạt hiện thời những thế nào cũng phải có cái dấu xưa cảnh cũ là cái vết tích của ông cha mấy mươi đời trước ở trong lỏi tai con mắt mình, những cái ấy cảm xúc vào giác-quan mình một cách rất thâm thía, xui khiến nên vô hạn cảm tình, làm cho trí ta không thể nhàng qua mà phải bùn-ngùn ngậm nghĩ vao đây, rồi tự biết rằng cái quốc-hồn thiêng-liêng bất vong bất duyệt kia có lẽ đều kết tụ ở những chỗn này, hình như nhắc bảo ta phải duy-trì mà phát xiển lấy; những bậc danh-nhân đời trước ta tức là những người gây dựng nên cái quốc-hồn đó, hoặc là lập danh về đường chính trị, hoặc lập danh về đường học vấn, hoặc lấy danh về đường quân-sự, hoặc lập danh về đường nghệ nghiệp, cũng đều có cái sự-nghiệp vẻ-vang giúp dân giúp nước, làm quang vinh cho lịch-sử, tô vẻ đẹp cho giang-sơn, ta phải đem lòng sùng bái tư mộ các ngài, nuôi cho ta có cái tinh-thần quan-cảm hưng-khởi đối với sự nghiệp của các ngài mà tự-miễn tự-lệ, cố theo chân nối gót các ngài, để cái quốc hồn mà các ngài đã gây dựng nêu đều ta càng phát-dương, càng xương-đại. Dân-tộc Âu-châu sở-dĩ sản-xuất được nhiều những nhân vật lỗi lạc khôi-kỳ, kiến công lập nghiệp, khiến cho nước giàu lại thêm giàu, mạnh lại thêm mạnh, loạn chuyển làm trị, nguy chuyển làm yên được cũng có một phần nguyên-nhân lớn bởi cái tính biết sùng-bái danh nhân, giữ gìn cổ-tích mà ra.

Nói đến đó, ta không thể không tự hỏi ta rằng: Đời trước ta có danh-nhân nào không? nước ta có cổ tích nào không? — Sao lại không có — Ta có sùng-bái danh-nhân ta không? Ta có biết giữ gìn cổ tích ta không? — Không nỡ nói rằng không, nhưng cái tính ấy của dân-tộc ta thật cũng bạc-nhược quá! Ta coi cái nhà đản-sinh cụ Pasteur ở bên nước Đại-pháp, người ta giữ gìn cẩn thận như thế, sùng-bái long-trọng như thế, vậy ta thử nghĩ trong đất nước ta đâu là cái nhà đản-sinh cụ Phù-đổng? đâu là cái nhà đản-sinh cụ Đinh-hoàng? đâu là nơi tuẫn quốc của hai bà Trưng? đâu là nơi đoạt sáo cầm Hồ của đại vương Trần hưng đạo? Trừ ra có tòa đền nóc miếu, hương lửa chưa đến nỗi lạnh lùng là nhờ có cái lòng bọa phúc của thổ-dân mê tín, chứ thực thì cái dấu thơm đã cùng với cỏ cây mà cùng nát, nhà hoài cổ chỉ còn cái tưởng-tượng ở trong một đám đất mấy mờ khói tỏa, nước biếc rêu xanh. Ấy là dân cứ mãy bậc danh-nhân cứu quốc, tiếng thơm còn truyền ở bia miệng muôn thu, ngoài ra còn biết bao nhiêu những nơi khác hoặc có quan-hệ đến võ-công, văn học, mỹ-thuật và tôn-giáo, muốn xét tìm cho ra không còn biết đâu là dấu tích nữa, chỉ còn cái tiếng không ở trong miệng đời ba người già-lão điển-phu, những cổ-tích đã không bảo-tồn, những danh-nhân đời trước đối với ta đã càng ngày càng xa, càng ngày càng lạnh nhạt thì cái tinh-thần quan cảm hưng-khởi của ta bởi đâu mà kích phát ra được, trách nào dân-tộc mình cái nhân vật lỗi-lạc khôi kỳ ít có xuất hiện, không mấy đời có cái sự-nghiệp lấy lừng lẫy làm phúc cho dân, làm lợi cho nước, mà nước mình đến phải hâm vào cái địa-vị hèn yếu cho tới ngày nay!

Cái tính-chất dân-tộc ta so với dân-tộc Đại-pháp kể còn khuyết điểm nhiều, mà cái tính sùng-bái danh-nhân, giữ gìn cổ tích mãy cũng là một khuyết-điểm ta cần nên bổ-chính vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 29 Mai 1923

Việc nước Đức

Tin Dresde. — Cái phong-trào rối loạn bởi vì ăn thức đang dất đó mà sinh ra mỗi ngày một lan rộng thêm. Linh tuần cảnh và bọn biểu tình hai bên xung đột nhau. Nhiều người bị thương và nhiều người bị bại.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 30 Mai 1923

Hội-đồng các quan Thượng thư

Ngày hôm thứ ba, M Peyronnet thượng-thư bộ Lao-động có trần-thuyết tại hội-đồng các quan thượng-thư về bản dự-thảo luật-pháp cải-lương cái thể-lệ hưu trí của các thợ mỏ, và ấn-định cái thể lệ cho các người tàn tật.

M. Chéron, thượng-thư bộ Canh-nông, bàn về các phương-sách bổ cứu cái tình bi sùng-bái danh nhân, giữ gìn cổ-tích ma ra.

Nói đến đó, ta không thể không tự hỏi ta rằng: Đời trước ta có danh-nhân nào không? nước ta có cổ tích nào không? — Sao lại không có — Ta có sùng-bái danh-nhân ta không? Ta có biết giữ gìn cổ tích ta không? — Không nỡ nói rằng không, nhưng cái tính ấy của dân-tộc ta thật cũng bạc-nhược quá! Ta coi cái nhà đản-sinh cụ Pasteur ở bên nước Đại-pháp, người ta giữ gìn cẩn thận như thế, sùng-bái long-trọng như thế, vậy ta thử nghĩ trong đất nước ta đâu là cái nhà đản-sinh cụ Phù-đổng? đâu là cái nhà đản-sinh cụ Đinh-hoàng? đâu là nơi tuẫn quốc của hai bà Trưng? đâu là nơi đoạt sáo cầm Hồ của đại vương Trần hưng đạo? Trừ ra có tòa đền nóc miếu, hương lửa chưa đến nỗi lạnh lùng là nhờ có cái lòng bọa phúc của thổ-dân mê tín, chứ thực thì cái dấu thơm đã cùng với cỏ cây mà cùng nát, nhà hoài cổ chỉ còn cái tưởng-tượng ở trong một đám đất mấy mờ khói tỏa, nước biếc rêu xanh. Ấy là dân cứ mãy bậc danh-nhân cứu quốc, tiếng thơm còn truyền ở bia miệng muôn thu, ngoài ra còn biết bao nhiêu những nơi khác hoặc có quan-hệ đến võ-công, văn học, mỹ-thuật và tôn-giáo, muốn xét tìm cho ra không còn biết đâu là dấu tích nữa, chỉ còn cái tiếng không ở trong miệng đời ba người già-lão điển-phu, những cổ-tích đã không bảo-tồn, những danh-nhân đời trước đối với ta đã càng ngày càng xa, càng ngày càng lạnh nhạt thì cái tinh-thần quan cảm hưng-khởi của ta bởi đâu mà kích phát ra được, trách nào dân-tộc mình cái nhân vật lỗi-lạc khôi kỳ ít có xuất hiện, không mấy đời có cái sự-nghiệp lấy lừng lẫy làm phúc cho dân, làm lợi cho nước, mà nước mình đến phải hâm vào cái địa-vị hèn yếu cho tới ngày nay!

Cái tính-chất dân-tộc ta so với dân-tộc Đại-pháp kể còn khuyết điểm nhiều, mà cái tính sùng-bái danh-nhân, giữ gìn cổ tích mãy cũng là một khuyết-điểm ta cần nên bổ-chính vậy.

T.

Cái bệnh điên nhảy đầm

Cái bệnh điên nhảy đầm ở Hoa-kỳ đương đe-dọa lắm. Người ta kể chuyện hiện nay có tới mấy trăm đôi trai lành gái tốt đương quanh năm đề chiếm khôi thế-giới về việc nhảy đầm được tàn.

Ở Baltimore có một đôi nhảy luôn 43 giờ. Sau người đàn ông lả quá phải đem vào nhà thương phục thuốc.

Tại Texas, có bảy đôi nhảy luôn hơn 45 giờ.

Ở Cleveland, một người đàn bà nhảy luôn tới 52 giờ 11 phút.

Các nhà quyền binh đương to cách trừ cái bệnh điên lỷ đi.

Tin Trung-hoa

Ngày 22 Mai 1923

Cải tuyển tổng-thống.

Cái án cải-tuyển tổng thống, Thamnghị viện đã liệt vào biên-bản và định ngày để cử-hành.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu điện về Bắc-kinh giục nên mau mau hộ lệnh đem quân đi đánh miền tây nam.

Việc cướp ở Tân-phố

Sứ-thần Bỉ-đảo-nha vào yết-kiến Trương-thiệp-Tông, nói các sứ-thần đối với việc cướp ở Tân-phố, rất lấy làm phẫn-khích, xin mau mau nghĩ cách bỏ cửa, nếu không thì ngay đến cái địa-vị quốc tế. Trương-thiệp-Tông đáp rằng đã điện cho Điền-trang Ngọc phải cứu-giúp ngoại kiều và đem quân đi nghiêm-tiễu.

Việc cướp ở Sơn-đông

Mỹ-kinh lại-điện rằng Mỹ chính-phủ tiếp được tin Mỹ thương bị cướp ở Sơn-đông thì các yếu-nhân đi hội-nghị quyết dùng cái phương-pháp tối nghiêm liệt mà đối-phó. Khi nào cần lắm thì sẽ đem quân đến địa-giới Trang-hoa theo như việc đẹp loạn quyền-phỉ năm trước.

Việc ngoại-nhân bị bắt cóc

Trương thiệp-Tông và Thẩm-thụy-Lân tiếp-kiến sứ-thần Bỉ đảo nha đề nhận lời điện cho bọn Đ ều trang-Ngọc phải mau mau nghĩ cách tìm cứu, Sứ-thần Bỉ đảo-nha xin hãy tạm hoãn việc tiễu-phỉ, kẻo nguy đến tính-mệnh ngoại nhân.

Điền-trung-Ngọc bị triệt

Nhân việc cướp ở Tân-phố, Bắc-kinh chính-phủ đình cách chức quan đốc quân ở Sơn-đông là Điền-trang-Ngọc và cho Phùng-ngọc-Tường đến thay.

Ngày 23 Mai 1923

Tin Trương-quang-Liệt

Tham-nghị-viện là Trương-quang-Liệt đề-nghị xin tra xét cái tội Tào-Côn và Ngô-bội-Phu tổng binh tàng phỉ.

Tin Phùng-ngọc-Tường

Trương-thiệp-Tông lấy việc Phùng-ngọc-Tường nào-nường, cho là hữu-điểm quốc-thể, liền đòi làm tây-bản biệp-phương đốc-biện, nhưng Phùng đòi liền khai bạt phí 300 vạn.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng liên tục với bọn nghị-viên mượn việc kiếp-án vào rồi mà công-kích Tào-Côn và Ngô bội-Phu.

Tài-chính tổng-trưởng

Có tin rằng Trương-anh-Hoa làm tài chính tổng-trưởng, nhưng vì quân cảnh phản-đối, cho nên Trương còn do-dự.

Một tin mừng cho phong-hóa

(DƯ-LUẬN)

Mới đây, quan Giám-quốc đã ký đạo chỉ-dụ về hình luật 334 và 335 ngày 18 Mars 1923, cho thi-hành ở các thuộc địa cùng các xứ bảo-hộ mà thuộc quyền về bộ Thuộc-địa. Hai điều hình luật ấy là nghiêm-trị những kẻ buôn « đàn bà ». Tay nhiên, chẳng những quân buôn người bán thịt phải trị tội theo điều hình luật ấy mà thôi đâu, nhưng kẻ đàng điếm lập kế mà hãm hại lên đối với một người đàn bà, cho đến danh-tiết, hại thân gia, đều chiếu theo tội buôn người mà trừng-trị. Hiện nay luật đó đã thi-hành ở Đông-pháp là Đ ở thật là một bằng rào rất một bức tường đồng, để bộ vệ cho phong-hóa đất nầy, mà chính là một cái tin mừng đáng lấy làm vậy.

Chẳng nói thì ai cũng biết phong-hóa ở ta ngày nay, từ khi Hán-học cáo lão qui nhàn ! thì hình như phong-hóa cũng nhân đấy mà tan tác lên mãy, dạt trôi xuống bể; gương liêm-sỉ bọ phong khói tỏa, cột điều-hòa sống rập giờ vài, cái cảnh tượng mây thâm mưa sầu dường như che lấp hết cuộng-thường luân-lý của ta vào trong vòng hắc-ám. Gia-đình đã hỏng, xã-hội mong gì, những cái ám-mạc bất kỳ có khi mở rộng mà lọt vào lỗ tai con mắt người ngoài, toàn là những trò chênh lệch, những cảnh đảo điên, những tấn bi ai, những vai qui quái. Khiến cho người còn nghĩ đến thời nào, thương đến nỗi nước, những ngậm ngùi chua xót, mà sự sai chi cho thế-đạo nhân-tâm. Nào những phường phản bạo lừa thầy, nào những tử tham quan ô-lại, nào những bọn một lần bị nước, nào những cô phá cửa tan nhà. Còn hành lễ giáo của ông cha, tận xích cao là bỏ bại, bán rẻ buyết nhục của đồng-loại, tìm đường mưu kiếm công-danh ; ở gia-đình biện ra cái cảnh trượng quai ly, ở xã-hội diễn ra những hành tang quỉ quái. Ôi ! nếu không Hồng giống Lạc, cơ rồng chưa tiên, tổ-quốc bốn nghìn năm, đồng-bào nai nhãm triệu, đường dương có cái văn hóa tươi tốt, cái lịch-sử quang vinh, thế mà nhất đán tan hợp suy đổi, về đường đạo-đức tinh-thần, nỗ như quái đất Á-tế cổ của là giống người biết ngoi mà chẳng phải nông lòng sốt ruột, thương cho cái ngày hương tịnh khói tàn.

Phong hóa đã bị ngoại đả điêu, mà gian-tà lại tinh ngoan trăm cách ; nhất là về phương-diện nam nữ thì lại thấy điều buồn tai ngứa mắt, trái lẽ ngược đời. Nước ta ở bán-khu mà không nỡ nói thì tu cũng cười với bạn, còn cứ như những sự bảng ngày xảy ra xét ở tòa án, đăng lên báo-chương, miệng lưỡi luận bàn, xa gần đều đại, cũng đề làm cho ta phải rằng mình sửa tóc, đóng panoh khăn tâm. Nào có nay bị tinh-nhân lừa, mai mất bết trang-điểm non bột ; nào cậu bọ bị tinh-cớ tuổi, xuýt nguy cho tính mệnh thân gia, mà sẽ ra nọ người chồng vì ghen mà phạm tội giết người, đều pao-kia ba vợ cướt chồng mà mang danh vô giáo. Những con gái đàm bòn, những con gái bạc bạnh, không tìm đâu là không thấy, không chỗ nào là không nhiều. Thậm chí những nơi thần-đàn phật-tự, cũng thành ra những nơi cám tạo của bọn oán-nữ si-an. những nơi ca-quán kịch-trường, công nhiên là những chỗ tự-tình của lũ bướm ong trắng gió. Báo bài đàm bạo, thế đồng diễn nào phòng để mong lừa lọc vợ người, quanh pao đọc đường, điện bộ cảnh xa hoa, để chực dạ đẻ gái đại ! cái gió tự-do bình đẳng đề, mà cuộc gia-đình vào nơi bộ tăng kinh đảo, cái lửa tình-dục khoái lục nồng, mà đối nết thao đến nỗ, vàng pan đá nát. Rồi ra môn phong ô-uế, đoạn dự đề hóa, gia-đình vị đo ma sẩy ra những tấn bi-thương, xã hội vì đó mà sản nuôn những loài cầm thú. Cái phong-lưu nhiệt hải đã ba chìm bảy nổi, rồi đến cái thân danh hiện tại mới trăm thâm nghìn sầu, người nay vì tình phụ mà muốn trầm mình, kẻ kia vì ngoại tình mà kiện chia của, thân sinh hoang sản, một sinh ra cai ăn-tiệp nhục xác-nề con, của nát nhà tan, mới nỗi lên cái dịch tự do ly-dị. Trong xã-hội không được mấy cặp gia đình là hoàn toàn trong ngoài cách chi được ; thì đến cái cảnh đệ tiện đó nữa, lập mãi châu-quốc, đề luận thành ra cũng chẳng ngại lắm, mà đành nguồn mồm ra cũng cười sợ, người trong nước không mấy ai là khỏi hôn duyên tai phiền, mà sinh ra cái lý tưởng chán đời ! ! Bọn đành tiêu số nhiều là một bọn đàn-bà vô lương, không còn biết có đời, mà cũng không còn biết có gì là lập thân xử thế. Nói tóm lại, xã-hội ta ngày nay, về cái phong

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ nhà Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)

... con trai thì số nhiều quyển yếu đả anh. đóng một vai trò vô giáo-dục. Ôi! cái thân phận liễu bồ mà lắm khi điêu đứng lênh đênh, làm một con vật ở nế để thế gian cười, tuy bảo rằng đức tính không tốt, giáo-dục không hay, phong hội xui nên, cuộc đời đến thế, song biết đâu lại chẳng có một số nhiều chịu cái thủ đoạn bạc hạnh, vô lương bất nghĩa giáp lễ ăn vài hoa. Ta xem trên các tờ báo, thường thường có đăng những cái thời sự « Công-tử bột » « Vô liêm sỉ » nó đến hành kính của một giống động-vật gian ác kia, chính là cái chứng cớ rõ ràng ở xã hội ta có một số người « Buôn danh-tiết đàn-bà » mà đáng cái điều trên kia nghị tội!

Những hạng ấy bảo phải là 1-, song nhời bình-phẩm đối với họ, chẳng qua như cơn gió thổi ngoài tai. Xã-hội ta mà còn một ngày nào còn những bọn ấy ra, thì phong hóa cũng khó lòng mà cứu vãn. Thế nhưng giống ấy là một giống mặt dày mày dạn, may ra có pháp-luật trừng-trị thì chúng mới chừa. Người ta dạy con lừa, tất phải dùng đến roi vọt, chớ không thể dạy dỗ nó bằng lời phải lẽ hay, ấy chính chính là một giống « lừa Nam-Việt » đó.

Vậy nay có cái điều luật này thi hành ở trong pháp, thì thật là một cái « roi da tốt » để quất vào xác những con « lừa Nam-Việt » kia cho chúng đau đến xác thịt mà tỉnh lại những cái ác mộng từ trước đến giờ đi. Ngõ hầu phong-hóa nước nhà mới mong có ngày cứu vãn, mà cái hạnh-phúc gia đình, cái tiến trình tiến hóa cũng nhờ đó mà được vững vàng.

Bảo đảm của đạo-đức, thẳng mực của dư luận, chúng đã không coi ra gì, vậy ta cốn mong ở cái uy-quyền của pháp-luật có thể khiến cho chúng phải cải tính tu-tâm, không dám bạ cái thủ-đoạn đê hèn, để làm bại danh tiết bổng thân gia cho những bọn phụ-nhân nữ-ử.

B. M.

Giới thiệu sách mới

LA COMPTABILITÉ COMMERCIALE PRATIQUE

Soạn-giả : M. MAURICE CHAPAT

In tại : Nhà in Mạc đình Tư

Ngày nay đương vào buổi người mình rất nhiệt thành kinh-doanh về đường thương mại thực-nghiệp, mà muốn ganh đua trong trường thương-mại thực-nghiệp, không biết khoa kế-toán sao nên. Bọn thiếu-niên nước ta, muốn theo đòi việc buôn bán, cùng các nhà đã để thân vào việc buôn bán, muốn cho công việc của mình được minh bạch chắc chắn, tất phải lưu tâm đến việc học khoa kế toán mới được.

M. Maurice Chapat là quan kho bạc kiêm chức giám-định kế-toán tại các tòa Án mới xuất bản lần thứ hai quyển Thương-mại kế-toán học thực nghiệm (Comptabilité Commerciale Pratique). Sách ấy soạn lời giản-dị, và nhiều thí dụ rõ ràng, người không buôn bán bao giờ, xem cũng dễ hiểu. Sách có thấy ngót hai trăm trang, giấy tốt, khổ rộng, chữ in rõ ràng, trông thực đẹp. Vậy bản-quán vui lòng giới thiệu quyển sách ấy cùng các bạn đọc báo.

B. Q.

hai ông Tăng Pháp

Xưa nay thầy thuốc muốn nghe trong cơ thể người ta, tất phải ghé tai tận vào người, hoặc dùng một vài thứ khí dụng đơn giản mà thôi. Mới đây, MM. Jules và Henri Glover đã chế được một thứ máy điện, làm cho cái tiếng kêu trong cơ thể to lên, và đứng xa người đau cũng có thể nghe rõ được.

Cái máy ấy là chăm chước máy điện-thoại và biến thấp-điện mà chế ra.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 31 Mai 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 05

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 31 Mai 1923* : 3 %. 57 85. — 4 %. 1918 61,50 5 %. 1915-1916 75 12 — 5 % 1920 89. — 6 %. 1920 90 50

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* mang thư-tín đi Hương-cảng qua Bắc-hải, Hải-khẩu và Quảng-châu-loan khởi hành ở Haiphong ngày 3 Juin này hồi 17 giờ.

Thư tín ở Hà-nội ngày 3 Juin chuyến xe hỏa hồi 6 giờ 40 thì đem xuống Haiphong.

Tàu *Amiral Latouche Tréville* tới Saigon ngày 1er Juin 1923

Tàu *Chili* tới Saigon ngày 31 Mai 1923 hồi 6 giờ sáng. Tàu có chở 152 tải thư ra Bắc-kỳ

Quan Toàn quyền Merlin sang Đông-Pháp. — Quan Toàn-quyền Merlin chừng đến đầu tháng tám tây này thì sẽ tới Bắc-kỳ. Ngài định ở Marseille sẽ xuống tàu *Aramis* sang Đông-Pháp.

Cuộc giúp các phòng thí-nghiệm. — Xin nhắc lại rằng tối hôm nay 31 Mai, hồi 9 giờ giáo-sư quỉ-thuật Erach sẽ mở một cuộc làm trò tại nhà nhảy đầm để lấy tiền giúp vào các phòng thí-nghiệm khoa học. Có lẽ sau cuộc làm trò sẽ có cuộc nhảy đầm.

Giá vé bán hạng ghế trên là 2 p. còn các hạng khác đều 1 p 50 cả

Hội đồng bảo-hộ. — Chừng đầu tháng sau thì Hội-đồng bảo-hộ sẽ họp tại phủ Thống-sứ, có quan Thống-sứ Monguillot chủ tọa.

Lính tập ta đi Bắc Trực-lệ. Sáng hôm qua chuyến xe thứ nhất, quan Binh đã cho đưa xuống Haiphong hơn một trăm lính khố đỏ để cho xuống tàu *Songbo* sang Hương-cảng rồi đáp tàu đi Bắc Trực-lệ thay cho một bọn lính khác trả lại đó đã hết hạn rồi.

Việc đắm tàu « Nguyễn-Trãi ». — Trong số trước, bản-báo đã thuật việc đắm tàu *Nguyễn Trãi* cách Hòn-dáu 150 hải-lý, nay thấy báo *Courrier d'Haiphong* có một bài thuật lại tình-tường về việc ấy, vậy bản-báo tưởng nên trích lược một đoạn sau này:

« Ngày thứ bảy trước tàu đi được yên lặng. Cũng như là các tàu gỗ người coi dưới hầm tàu báo rằng nước vào nhiều hơn mọi ngày. Chúa tàu xuống xem, thì bao nhiêu ống bơm nước cho bơm hết, và những người làm trong tàu từ người nấu bếp, người phụ bếp đến cả một người hành-khách cũng phải tát nước ra. Nhưng nước cứ vào mãi. Hàng hóa tàu *Nguyễn-Trãi* chở bữa ấy có 3.000 bao đường nát bét thành nước cả, cho nên không tìm thấy lỗ thủng nước vào. Đến trưa thì nước ngập ở hầm tàu đến 1 m 60 rồi. Bấy giờ chúa tàu hội họp cả người trong tàu lại bàn xong thì định vứt bớt đồ trong tàu đi. Sau khi làm tờ biên bản rồi, vứt xuống bể mất 120 cái thùng sắt và một ít thùng không.

Tàu cứ từ từ chìm xuống. Buổi chiều, M. Lhoteller là chúa tàu mới bắt đầu sửa soạn việc tránh nạn. Bấy giờ mới bỏ ba chiếc canot xuống bể và lấy mấy cái phù-p[illegible]o, thùng không và tấm ván làm một cái bè rồi đem trữ đồ ăn và nước ngọt xuống bè.

Đến 8 giờ tối thì boong trên đã mấp mé nước và tàu đã nghiêng, chúa tàu cho một phần thủy-thủ xuống bè và một phần xuống canot. Muốn tránh khỏi sóng tàu đánh đắm thì canot và phà đều chạy xa tàu ra. Khi 20 giờ 30 thì chúa tàu mới ở tàu ra sau cùng. Đến đêm bể sóng dữ lắm, 12 người ngồi trên cái bè thì không thấy đâu vì trôi tối lắm.

Sáng hôm sau 27, những người bị nạn có trông thấy tàu *Caravellas* nhưng mà tàu này không trông thấy hiệu. Chúa tàu cùng ngồi với người hành khách và 5 người thủy-thủ, sau phải cho 4 người ngồi ở cái thuyền phẳng tròn sang canot vì thuyền ấy sắp đắm, thành ra canot lại nặng quá. Vì sóng dữ nước vào nhiều cho nên phải tát nước ra luôn. Chúa tàu cầm lái mà trong canot chỉ có hai bơi chèo, cứ theo dòng nước mà trôi đi.

Buổi tối mấy người lại gặp một chiếc tàu Anh nhưng tàu không trông thấy hiệu, mà bè thì vẫn sóng.

Ngày 28 thì bể lại yên lặng. Buổi sáng gặp tàu *Orénoque* nhưng tàu cũng không trông thấy mấy người bị nạn

Đến 16 giờ thì ở đằng xa trông thấy đảo Cát bà mấy người bị nạn đã kiệt lực rồi, chúa tàu chỉ còn vừa sức cầm lái được thôi. May được một chiếc thuyền cá đến cứu không thì chết hết. Bấy giờ mới ăn uống được một ít. Đến 5 giờ thì thuyền cá đưa cả những người bị nạn lên Đồ sơn thì chúa tàu mới gọi giây nói báo cho công ty ăn biết thì liền cho ô-tô đi đón và xin được tàu đi cứu những người ngồi bè. Người ta ngờ rằng tàu *Nguyễn trãi* va phải một vật trôi ngoài bể cho nên mới thủng tàu.

Còn như tàu *Mogrevse* của nhà-nước đi cứu 12 người ngồi bè thì chưa có tin tức gì cả.

Đại-pháp sử-lược

Bán tại phố hàng Gai, số nhà 99 Hanoi

Giá mỗi quyển **Op.45**

3597

... một nhiều, mà phần nhiều lại bởi những người *chauffeur* không theo luật đi đường, cho nên phủ Thống-đốc có đặt riêng một cái sổ lai-lịch những người *chauffeur* và máy ô-tô để cho các chủ xe ai muốn muốn người vận máy ô-tô thì có thể đến mà tra trước.

Phòng Thương mại. — Đến tối thứ hai 4 Juin, phòng Thương-mại Hanoi sẽ họp kỳ hội-đồng thường-lệ.

Lời cảm ơn. — Tôi có đứa con giai cả tên là Nguyễn-bá-Luận không may đã từ trần ngày 29 — 5 — 1923. Các cụ, các ông, các bà có lòng thương đến hỏi thăm, gởi giấy chia buồn và đi đưa đám, tôi lấy làm đa tạ quá. Đang khi trong lòng đau đớn có điều gì sơ suất xin liệt quí thứ đi cho tôi xin thâm tạ vô cùng.

Nguyễn-bá-Nguyên dit Xuân-Nguyên

40 Rue des Pipes — Hanoi.

Cuộc đua xe đạp. — Đến tối thứ bảy 2 Juin, hồi 9 giờ sẽ có cuộc đua xe đạp tại trên vòng. Phường nhạc của vệ khố đỏ sẽ đến giúp cho vui như mọi kỳ.

Chực lấy đầu bài thi. — Một người thư ký nha Học-chính Đông-pháp bị ngờ là chực lấy trộm những đầu bài thi nghe đâu quan Biện lý Hanoi đã định tống giam để xét. Nguyên một buổi trưa, ngoài giờ làm việc người ấy bị bắt được ở trong phòng giấy quan chánh tòa coi việc soạn bài thi. Hỏi thì nói rằng ở nhà nóng bức cho nên phải đến đấy nghỉ mát, nhưng lại nói lưỡng cuống lắm. Nếu vậy thì nay mai việc sẽ đem đến Tòa án.

Phòng khám bệnh

của quan thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hóa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3592

Ngạch quan lại. — M. Ng-v-Mai thông phán hạng nhì tại dinh quan án Thái bình nay đổi sang tòng sự tại dinh quan Tuần tỉnh ấy.

M. Ng-sư-Mạnh thừa-phái hạng 5 tại phủ Kiến-xương (Thái-bình) nay đổi lên tòng sự tại dinh quan Án Thái-bình và kiêm cả chức lục-sự tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh ấy thay M. Ng-văn-Mai.

Ngạch Học-chính. — Các viên trợ giáo phụ ta tại tỉnh Hải dương có tên sau này được thăng trợ giáo tập sự:

MM. Vũ-văn-Phong, Đào-văn-Thụy, Đặng-huy-Lâm, Ng-thụy-Lang, Ng-v-Trác, Đặng-đoàn-Banh, Nguyễn-hữu Tương, Ng-v-Luân, Ng-duy-Phan, Lê-hữu-Ty, Phùng-văn-Trinh, Ng-v-Thang, Phạm-ngọc-Bảo, Đào-trọng-Phương, Ngô-trọng-Đang, Trần-khắc-Luân, Trần-Giang, Ng-đình-Ký, Vũ-ngọc-Toan, Ng-hữu Giang, Ng-dương-Thanh, Đỗ-lanĐình, Chu-văn Úng, Ng-v-Bang, Vũ-đăng-Liên.

... mất con mèo cái trắng một mắt vàng và một mắt xanh. Ai đem trả sẽ có thưởng.

Muốn bán một cái nhà số 71, phố Mã-mây. Hỏi ở đây. 3595

Xe đạp xe tay đụng nhau. — Đêm thứ ba vừa rồi, vào khoảng 11 giờ, có một cái xe cao-su và một cái xe-đạp đụng phải nhau ở đường hàng Cỏ. Người cu-li trông thấy xe đạp phải nhảy lên bờ hè cho khỏi đè phải, thế mà người ngồi xe tay và người ngồi xe đạp đều ngã cả.

Môtô với xe tay đụng nhau. — Chiều hôm qua hồi 4 giờ một cái xe môtô của một viên đội tây với một cái xe nhà do một tên cu-li 16 tuổi kéo đi đến phố Cửa-đông thì đụng phải nhau. May không việc gì đến người, chỉ hư xe mà thôi.

Trộm. — Mme Phạm thị-Thịnh nhà ở đường Quan-thánh số 22 và 24 trình Cẩm rằng bị kẻ trộm lấy mất nhiều quần áo và đồ vật giá ước 370 đồng.

BÁN NHÀ VÀ ĐẤT

Một cái nhà ở đường Gambetta, số 79, đất rộng 1150 thuốc vuông, trong có nhà ở hiện cho thuê được 30$00 một tháng. Bán cả nhà và đất giá 5$25 một thước vuông.

Hỏi tại số 26, Đường Gia-long, Hanoi.

3593

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngày kỷ niệm Pasteur. — Các cô thiếu nữ đi bán huy chương trong ngày kỷ niệm Pasteur được tất cả là 1187 p. 45.

Số tiền thu được nhiều thế thực cũng nhờ ở tấm hảo-tâm của công-chúng đối với việc nghĩa, mà cái công khó nhọc của các cô thiếu-nữ đi bán huy-chương cũng đáng khen vậy.

Số tiền bán huy-chương ấy cộng với số 835 p. 00 của dân Trung-hoa quyên là 2022 p. 45 tất cả, mà tiền kinh phí các khoản chỉ có 71 p. 70, còn lại được 1950 p 75 là món tiền của thành-phố ta giúp vào các viện khoa-học Pasteur đó.

Việc các nhà hàng thịt đình công. — Báo *France Indochine* ra ngày 28-29 Mai có đăng bài lược dịch như sau này:

« Vì cái cớ gì mà các nhà hàng thịt định bảo nhau đình công thì chưa rõ. Tuy ngày chủ-nhật và ngày thứ hai không đâu có thịt bán, nhưng ta được biết rằng cách vận tải thịt ở các nơi lại bán cho thành-phố Hải-phòng ta đã dự bị rồi, chắc đến sáng thứ ba này sẽ có một hàng thịt bán cho người Âu ta.

Nhà bán thịt Coulier đã mua trữ bò ở tàu *Orénoque* và *Si-kiang* từ trước thì sau khi đã điều đình với quan Đốc-lý và quan thú-y Bergeon được phép giết ba con bò để bán ngày chủ nhật 27 Mai, nhưng thịt bán đó không có dấu của sở thú-y.

Có như ý-kiến phần nhiều người, việc đình công này cũng tầm thường mà thôi, chắc rồi sẽ cũng mòn mỏi đến mõm đuôi con trâu vậy.

... Đốc-lý có xuống quan-sát dưới lò sát sinh; đến 6 giờ rưỡi thì ngài ra thăm chợ.

Ngày thứ hai đã thấy có thịt trâu thịt bò ở núi Đèo đem sang bán cho thành-phố ta. Quan Đốc-lý chắc rằng đến chiều thứ hai sẽ có độ một chục bò giết ở Hải-phòng thì việc đình công kia tất phải tiêu ma; nếu ngày hôm sau mà không được như thế thì sẽ lại lập tức cho các hàng thịt ở núi Đèo và Kiến-an sang bán ».

Đã có người nhận. — Cái xe đạp của ai bỏ ở đường mà sở Cẩm đã đem về để ở sở từ ngày hôm rọ thì ngày 30 đã có người cho thuê xe đạp ở đường Chavassieux lại nhận.

Đánh người. — Có đơn của tên Phạm-v-Tuệ, 24 tuổi, nhà ở số 40 phố Fon lcheon kêu về việc tên Hưu làm cu-li ở An-dương đánh có thương tích.

PHỦ-LÝ

Lòng công-tâm. — Mới đây có một viên hậu-bổ, lên Hanoi vào hầu một vị quí-quan, trong khi ngài vắng nhà thì viên ấy có để một cái hộp tròn lại để lễ ngài, cũng tưởng rằng tốt lễ dễ van, song không biết cái lòng công chính của quí-quan khi nào lại chịu nhận lễ hối lộ. Hiện nay quí-quan về nhà mới biết, thì đã gởi cái hộp tròn về tòa Sứ bản-tỉnh để trả rồi.

Cờ bạc như rươi. — Nghe đâu trong thành-phố ta nhiều nhà gá chứa, những con bạc Nam-định, Hanoi, Thái-bình mỗi ngày về rất nhiều, cứ tối tối thì tụ hội nhau ở xóm bình-khang, phố Bo-vực. rồi đến 11, 12 giờ mới thanh đám. Con bạc đem nhau đi đến một nhà nào vắn quen thói cũ đã từ đó nó đó, mà sát-phạt nhau, nghe đâu tiền hồ mỗi tối được đến mấy trăm, mà con bạc ăn thua nhau kể có nghìn có vạn! Lại có một chiếc xe ô-tô đi chở khách, song ở trên phố thì phải tắt đèn hãm máy, cho người đưn tay xuống dưới phố mới, bấy giờ mới mở máy đi, ấy chính là cái xe mà ta chưa rõ là cái xe ô-tô nào đó.

Mong rằng việc này sẽ đến tai quan-trên, tìm phương nghiêm trị cho bọn chúng, thì thật may cho thành-phố ta biết là chừng nào?

BẮC-GIANG

Lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh. — Ngày 27 Mai 1923 các công sở đều kéo cờ, làm lễ kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh rất là long-trọng. Hồi 8 giờ sáng hôm ấy, tại trường trẻ con lính tập, quan Đốc-học trường Bắc-ninh, Bắc-giang Le Moine de Margon đọc bài diễn-văn về lịch-sử công nghiệp của Pasteur tiên-sinh, và về việc cần tiền giúp các viện khoa-học của tiên-sinh. Sau quan Docteur Trương-đình-Tri diễn ra quốc-văn. Các quan đến dự

([illegible] trang thứ ba, cột thứ [illegible])

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Nhiều các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Số 3

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-SỬ-CẦM dịch thuật

... Chính trong gian gác lộng lẫy đó, có một vị tuyệt thế giai nhân, tuổi độ ngoài hai mươi, tóc bỏi theo kiểu Anh-cát-lợi, ăn vận sơ sài, không thiết những đồ trang-điểm, sau khi yên dậy, sắc da nhờn nhợt hơi vàng, khác nào một đóa hải đường, sau cơn ngại gió kinh sương, dong quang cũng có chiều ủ rũ, nẻo xa trông bóng, tưởng người đàn thềm cung trăng! Ngoài cửa có treo một chiếc biển con, viết to hai chữ « Chi phố » Đó chính là tòa biệt-thự dưỡng bệnh ở bờ biển của Hải-quân-trung-tá Chi-phố ngâm-nhất Phu nhân.

Phu-nhân ngồi tựa trên ghế mây, tay cầm tờ báo, mới xem được mấy hàng chữ, bỗng thấy chân tay run rẩy, nét mặt tái xanh, vừa lúc đó có một người lão-bộc ở trước sân vào, da mặt dăn deo, tóc đã nửa trắng, không có cánh tay bên phải, mà tính nết thật thà, lúc đó đi qua hàng hiên lớn, rồi đứng chực ở ngoài cửa kính. Thưa với phu nhân rằng:

Báo hôm nay, chắc có tin gì mới lạ! thưa phu-nhân. Thâm tuyết Tử (trỏ phu-nhân) đứng dậy mở cửa kính, tựa ngang mình vào chiếc ghế mây mà rằng:

Báo hôm nay, lại có một tin khiến cho người xem không biết đâu mà lường. ông Thiết-Tăng ơi! Thật là một sự lạ lùng có một!

Thiết Tăng nói:

Hay là lại việc nữ-hải-tặc đó chăng?

Phu-nhân nói:

Phải! tôi chắc cũng lại là việc nữ-hải-tặc. Cái tấn kịch mới diễn ra ngày hôm nay đó, là nhà Hoa thôn-Bá-Tước có mở hội, mà nàng Đăng-đại Tử là nữ-công-tử nhà Bá-Tước bỗng dưng chẳng biết đi đâu, cứ tình thế đoán ra, thì có lẽ lại là vào tay nữ-hải-tặc bắt. Thiết-Tăng nói:

Thế thì quái lạ thật!

Phu-nhân lại nói:

Chẳng những thế, con nữ hải-tặc lại còn dám mạo tên thiếp mà vào trong hội chơi vườn.

Thiết-Tăng ngơ ngác hỏi lên mà rằng:

Tuy nhiên! Trung-Tá cũng có dự tiệc, mà con nữ-hải-tặc dám mạo xưng là phu-nhân, thế thì tất nhiên thế nào cũng diễn ra một tấn kịch oanh-oanh liệt liệt.

Phu-nhân vừa mở đồng hồ xem, vừa nói:

Đã đến giờ xe hỏa. Lang-quân sẽ về chuyến xe này, sự thể thế nào, rồi ta sẽ nói

Đương lúc nói chuyện, ngoài cửa sinh-sịch có tiếng đậu xe, phu nhân rằng

Mau mau lang quân đã về. Người lão bộc Thiết Tăng vội vàng ra đón, xuống thang gác, trong miệng còn lẩm nhẩm ư. ư. Trung tá đã về! nhưng đến bước sau thì bỗng ngẩn người ra mà rằng. À không! này! một người nữ khách!

CHƯƠNG THỨ V

Người nữ khách, móc túi đưa danh thiếp, người lão-bộc đưa vào nhà khách, rồi lấy bức danh thiếp trình lên phu-nhân.

Phu-nhân thấy trên danh thiếp đề ba chữ « Mỹ-đức-lợi », lấy cớ rằng lúc bình-tố chưa từng quen mặt, sai người lão-bộc hỏi lại xem sao.

Người nữ-khách nói:

Xin cứ cho vào được yết kiến phu nhân, tôi sẽ nói chuyện. Thiết-tăng bấy giờ chăm chăm nhìn người nữ-khách, thấy ăn-vận theo lối hoa tọc, bối tóc theo lối dạ hội, trên đầu trâm giắt ngọc kim-cương nhấp nhánh, làm hoa cả mắt; trông người xinh đẹp vô chừng! Bất đắc dĩ, lại lên mời Phu-nhân. Người nữ khách tiến lên thi lễ xong, đôi mắt trừng trừng trông phu-nhân không chớp.

Thâm-tuyết-tử mời ngồi, người nữ-khách đặt mình xuống ghế. Thâm-tuyết-tử phu-nhân nói:

Thiếp tức là chủ phụ phu nhân có phải là Mỹ-đức-lợi phu-nhân đó chăng?

Người nữ-khách đáp rằng:

Mỹ-đức-lợi, là tên giả của thiếp đó mới, thiếp còn có tên họ thật nữa. Lấy tên giả vào hầu phu-nhân, thực là thất lễ, tuy vậy còn có chút lễ mọn kính dâng phu-nhân! cúi xin phu-nhân thu nhận cho, để cho thiếp được lên la thưa chuyện. Vừa nói vừa đặt một cái bao da lên trên ghế, không biết là vật gì.

Thâm-thuyết-Tử phu-nhân thấy người ăn nói sỗ-sàng, song chưa tiện đem lời cự-tuyệt, liền nói nhũn nhời mà rằng:

Thiếp cùng phu nhân thực chưa quen mặt bao giờ, hay là nhận lầm đó chăng? Xin phu-nhân xét lại.

Người nữ-khách đáp:

Không! Thiếp tuy lần này mới được tiếp phu-nhân, song Qui-Lang-quân khi về Nhật-bản đi cùng chuyến tàu với thiếp đấy, trong lúc đường trường, được nhờ ơn săn sóc cho truồn, khiến lòng thiếp rất là cảm phục.

Thâm-tuyết-Tử phu-nhân đáp:

Có phải Lang-quân thiếp khi ở Anh về đó chăng?

Người nữ khách đáp:

Vâng; nay thiếp lại kính tạ thịnh tình, nhỡ ra không gặp Qui-Lang-quân, vậy xin kính tạ phu-nhân cũng được!

Thâm-tuyết-Tử phu-nhân đáp:

Tuy vậy! Song thiếp có dự gì đến sự đó đâu.

Thâm-tuyết-Tử đôi mày cau lại, ra dáng không bằng lòng. Nghĩ thầm: những hạng nữ khách quái-ác thế này, đến quấy rối ở trong nơi dưỡng bệnh của mình làm gì không biết!

Người nữ khách đã biết ý, liền đổi giọng cương cáp mà rằng:

Hội chơi vườn ở biệt dề Hoa-thôn Bá-Tước, cái người mạo tên phu-nhân đó, phu-nhân có biết là ai không?

Thâm-tuyết Tử phu-nhân run sợ, thất thanh kêu lên rằng:

Thế thì nhà-ngươi là con đàn bà tinh quái, tên gọi Cao-Tân-Thiên-Lăng là thủ lĩnh bọn giặc bể đó chăng?

Người nữ-khách nét mặt vẫn điềm đinh như không, mỉm cười mà rằng:

Phải! Cao-Tân Thiên-Lăng chính là tên thiếp! Sinh nhai về nghề giặc bể? kinh sợ mà làm chi! Nay đến đây không phải là đến kiếm ăn đâu, lại nói chuyện chơi đó thôi! Xin đừng to tiếng làm gì, to tiếng sợ nữa bất lợi cho nhà-ngươi đó! Nói xong, dở trong bao da, lấy mấy viên tạc-đạn đưa cho Thâm-tuyết-Tử xem!

CHƯƠNG THỨ VI

Thâm-tuyết-Tử sau khi yên dậy, tinh-thần thường sậm sột không yên, nay thốt nhiên gặp phải tay nữ-hải-tặc đến dọa nạt trăm chiều, mình mẩy đều run lẩy bẩy. Trong bụng nghĩ, Lão-bộc-Thiết-Tăng tay không có tay phải, nhưng trong khi nguy cấp nếu còn có người đứng đó, thì tay binh đơn bóng chiếc, cũng còn có chỗ cậy trông. Song trông trước trông sau, chẳng thấy đâu cả, nếu cất tiếng gọi, thì người đàn bà kia tất ném cho một quả tạc đạn, xương thịt ra tro. Ngẩn ngang trăm mối bên lòng, liệu không sao thoát khỏi được vòng nguy-hiểm. Cao-Tân Thiên-Lăng lại cất giọng dịu dàng nhỏ chuyện mà rằng: Phu-nhân việc gì phải sợ hãi! thiếp thấy hai hàm răng phu nhân động run lập-cập, trong lòng cũng áy náy không yên. Mấy viên tạc-đạn đưa trình, để phu-nhân để mắt nhìn nhận đó thôi, bất tất phải đem lòng sợ hãi.

(*Còn nữa*)

CYCLISTES!

cuộc có quan chánh, phó Công-sứ, Các quan Tây các sở, quan Tuần, quan Án, các quan phủ huyện, châu, thân hào tổng lý hàng tỉnh, rất là

nhỏ làng ở gần chợ Giầu và Phủ Giầy thuộc huyện Vụ-bản, tỉnh Nam-định, mà anh min đem bán, thì tên nó là Lý-lạc, không tưởng quê quán

TÒA ÁN SƠ-THẨM VINH (ANNAM)

TỰ Ý MUỐN BÁN

CYCLISTES!

Voulez-vous une machine Robuste Légère Elégante Garantie

La bicyclette J. B. LOUVET, entièrement soudée à l'autogène. Roulements rectifiés, vous offre tous ces avantages.

EN VENTE CHEZ:
ANSTETT & Cie
Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG

NGUYỄN-HỮU-THANH & ĐỖ-ĐÌNH-ĐẠT
45, Bd Boulard de Lagrée,
HANOI

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Thèo bình tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kỹ và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tàu Nội các phòng tới chân phê rằng:

Chiếu nay đoi được phòng cẩn MONTÈS qui-ông, có chỉ nên một thứ rượu sẽ đã từng vua dùng qua, rất hay, dùng nên gia thưởng, truyền lục phó thị gởi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thanh-giá.

● Khâm thử.

內閣奉 欽此欽遵 大清光緒 年 月 日 內閣印

. Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. **Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.**

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Savon Cadum

Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cũng nhiều món độc khó làm cho nước da mát sự mịn của nó.

Muốn biết savon tốt hay là nếu thì lấy chốc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chốc cũng làm chốc lưỡi nóng, thì savon đó làm nhiều mối, chẳng nó phải làm day nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng vì trong sạch: chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịn, mà lại làm cho lỗ chân lông được khỏn khoẻ.

Trong mình ta đâu có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị bụi-bặm bịch lại, thì nó mọc ra mụn, mụn cũng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đi như-thường mà làm cho cái da của ta được khoẻn khoẻ và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lợi làm lịch kém, gì người ta dùng nó không bỏ chốc nào, mà lại lãi bằng hai các savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

XIN XEM CHO KĨ

Phàm những các quí khách xem báo thấy có lời rao-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhớ anh lầm ra không đòi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

« Nhà Bán-thuốc Ed. Montès có đồng-hồ ba chuông, mà ở ngay giữa phố Tràng tiền, số nhà 54. Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Công-ty điện khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cai dẫn điện vào các nhà xin chớ chặt không được cẩn thận, gây nên tấm sự bất tiện mà trong những tức có cơn dông làm cho cháy cả cho chỉ hay dứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải, gây điện có thể gây nên tấm sự rất to.

Vậy Ông Chánh Giám đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mang điện biết.

Xin các ngài chớ nên ngày cây-cối chiếm cho từ giây điện cho đến cành cây phải chặt đi ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc ấy cũng được.

Hàng mới — Giá cực rẻ!

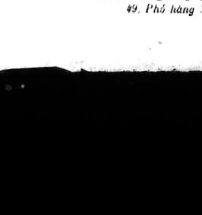
Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân đoạn đẹp Mông-tu cùng nhiều thứ vóc nhiều thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laines may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
SOIERIES NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2016

Các ông chủ nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán!

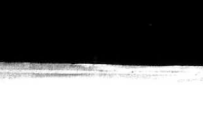

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* STANDARD », Julien & Fortin, số 3, đường Gia-Long, Hanoi.

2963

Kính nhất hợp thời

GỌNG VÀNG VÁNH ĐỒI-MỒI
Cả cước mỗi cái 3$50 và 2$50
Hộp bằng aluminium 0$70
BÁN TẠI:
TONG-YUNE-TAI
49, Phố hàng Ngang, Hanoi

2049

cuộc có quan Chánh, phó Công-sứ, Các quan Tây các sở, quan Tuần, quan Án, các quan phủ huyện, châu, thân hào tổng lý hàng tỉnh, rất là đông đúc. Khi diễn xong thì mở cuộc quyền tiền.

Vì cớ gì mà mất? — Nghe đâu có một người đàn bà góa, chồng ngoại 30 tuổi, còn mẹ già, có bốn đứa con. Hôm vừa rồi đi chợ cháy, đi thuyền từ bến Phủ lạng lên chợ Lodge. Không hiểu ban đêm, vì cớ gì mà mất chỉ, Bến sáng thuyền tới bờ, các bạn đi thuyền đều lên cả. Tuy quang gánh của chị ta vẫn ở thuyền mà người thì mất. Người ta dám chắc chị ta bán đêm lẻn xuống sông chết đuối. Nhưng vì lẽ gì? — Rõ tội nghiệp!

Sư voi mò. — Cách tính kỳ không ai, mới xảy ra một chuyện về bác đàm-lăng, đáng cho đáng ghét. Nguyên một sư ông ở chùa nọ, một sư bà ở nhà kia; hai bên đều còn trẻ cả, già chưa tới. Tuy mỗi người ở riêng một chùa, nhưng vì càng nhau đồng đạo ai hễ ngăn cấm ong bướm tới lại đường đi. Chẳng bay đó bên đi cũng nhau ta được bao lâu, mà bây giờ thấy sư bà đã đẻ phắc sinh động một con tiều. Một điều nực cười nữa là sự đã qua tang, tính rất mật thiết, hai bên là sư ông sư bà bỗng đổi ra rằng ngộ con đi mà cứ tơ tơ! Rõ chán chuyện. Tôi lấy hay phật có từng người đến thương kinh kệ mà còn đứng bọn sư bất-lương ấy nữa không?

Chết đuối. — Chiều hôm qua một chòng chừng 19 mồi ra sông tắm. Chẳng hay lận nọp thế nào mà chìm lỉm mất tăm mất tích. Đến lúc biết thì thuyền đã vớt lên, thì đã cứng ngay cây gỗ. Rõ thảm trọng! Tương truyền hồn sông Tương rất dữ, không mấy năm là không thiệt hại mạng người ở đấy. Vậy từ nay nên phải cẩn thận, tắm lội cho nên xem khinh.

NAM ĐỊNH (Vụ-bản)

Ai có con bị bắt mất đã nâu năm nay? Nhân được ngày thong thả, tôi bèn đới gót đạo chơi cảnh rừng-xanh núi-biếc, để nhân tìm cái cảnh thiên-nhiên, cốt là rõ ý cho được giải buồn đôi chút. Khi tôi đi được hai tiếng đồng hồ thì chúc thấy trong giữa một khu rừng rậm-rạp kia lại có mấy cái nhà tranh nho nhỏ, tôi lấy làm ngạc nhiên, liền nắn bước tới gần, cho được xem những nóc nhà tranh nho nhỏ đó là những nhà gì. Khi đến nơi thì mới biết những nóc nhà tranh đó, tức là một cái đồn của những người Mán ở, tôi liền lồng thẳng bước vào, có ý muốn xét xem cái cách sự xử người Mán đối đãi với khách xa lạ thế nào. May đâu tôi mới vào một cái nhà kia thì lại chính ngay nhà ông khán-động, tức là một ông đứng đầu ở trong một cái động đó, thoạt vào tới cửa, thì sực thấy một người con gái thanh-niên, vẻ mặt khôi ngô, tuổi chừng đôi tám, đứng lên chào mời một cách rất là vẻn phép, tiếp đãi chỗ trước rất tử tế xét lời ăn tiếng nói thì ra cô con nhà có văn học nơi thị-thành chứ không phải là một người Mán ở nơi rừng rú này vậy. Tôi bèn sinh nghi, liền đứng dậy giả cách ra xem vườn rược và bảo người thanh-niên đó cũng đi cho tiện đưa đường chỉ lối. Vậy khi ra đến vườn cách nhà ở đã hơi xa xa, thì tôi mới hỏi người thanh-niên đó rằng: tôi trông cái dáng điệu và nghe cái tiếng nói, cùng cách cư-xử của anh đó, thì hình như anh không phải là một người Mán thì phải? Người thanh-niên đó liền biến nét mặt nhìn trước nhìn sau, hình như có điều gì không thể nói ra được. Tôi lại cứng nghì, liền bảo người thanh niên đó rằng: Không! anh đừng ngại, phải hay không, thì anh cứ nói, chớ tôi có làm gì đâu. Người thanh-niên đó liền thưa thưa rằng: « Thưa thực con không phải là người Mán, chính là người Kinh ». Tôi thoạt nghe nói như vậy, liền giật mình mà hỏi lại rằng: thế thì tại duyên cớ làm sao mà lại phải đem thân ở với người Mán như thế? Người thanh-niên đó lại thưa: « Thưa vì ngày con còn bé, thì bị một anh mán gió đem lên đây bán cho ông Khán-nhân ở động này 25 đồng bạc ». Tôi nghe đến câu đó, thì trong lòng liền chạnh niềm thương đến kẻ phải lưu lạc xa vời. Tôi liền bảo, thế thì anh hãy kể đầu đuôi và tên tuổi, làng xóm, cha mẹ anh em chú bác cho tôi nghe. người thanh-niên đó liền kể ra như sau này: « Tôi là Khôi, cha là quan huyện Hoàng-Hóa, anh là chánh Ấm, nhà tôi ông phán Điền, không biết tổng áy ở xã nào, hai em con tôi là Giương và Cao, cũng lại có một chú nữa, tên gọi là Sáo, còn làng thì quên không nhớ là tổng gì, chỉ nhớ làng ở gần chợ Giẽn và Phủ Giầy thuộc huyện Vụ-bản, tỉnh Nam-định, mà anh mẹ đem bán, thì tên nó là Lý-lực, không tường quê quán nó ở đâu, hiện đã bán con cho ông Khán Nhân ở động Ngòi-bẻ này 25 p mà con bị bán đã 6 năm nay rồi. » Tôi thấy tên Khôi kể lể như thế, động lòng thương xót, mà lại hỏi: Thế thì bây giờ anh có muốn tìm về quê-hương thì tôi sẽ liệu cách mà đưa anh về? Tên Khôi liền thưa: « Bẩm con muốn về lắm, song nếu có người nhà con đem tiền lên mà chuộc thì con mới về được, vì con thương ông Khán-Nhân nuôi con đã sáu năm nay, rất là tử tế, thương xót, thế cho nên con không đành lòng mà bỏ về không được, vậy ý ấy có thương con, thì làm bấy liệu cách nào, mà thông tin cho cha mẹ con em con, để đem tiền lên mà chuộc con về, thì con cảm ơn lắm lắm ». Tôi nghe thấy tên Khôi thưa như thế, liền bảo rằng: Được! thế thì tôi sẽ liệu cho. Đoạn tên Khôi cũng tôi quay gót lại. Khi giờ lại đến nhà ông Khán-động thì tôi nói mấy câu chuyện khen vườn rược và hoa màu qua quít, rồi lấy giã ra về. Từ đó mà về đến nhà thì trong trí cứ ngơ ngẩn cảnh đã thấy tận tức cho gia quyến tên Khôi. Song thật là khó nghĩ quá! vì những người mắc tên Khôi đã kể ra trước đó, thì mình không hề quen biết bao giờ. Ấy tôi rội viết ra mấy lời nhờ báo quán đăng lên báo chương để ai là cha mẹ anh em họ hàng với tên Khôi, muốn chuộc nó về thì nên mau mau đến mà chuộc. Nếu chậm thì lại khó vì thời thực người Mán, tương thường thay chỗ ở luôn luôn, nay đây mai đó không nhất định nơi nào.

Hiện nay tên Khôi đương ở động Ngòi-bẻ thuộc đất Bắc-mục, tỉnh Tuyên quang. Vậy có tên chuộc tên ấy về thì cứ đi lên tỉnh Tuyên-quang rồi theo con đường thuộc-địa số 2 mà đi, khi đi đến km-lô mốt 60 thì rẽ đường tay phải, đấy có mấy cái nhà sàn của người Thổ ở, thì cứ hỏi thăm người là tắng: Về động Ngòi-bẻ lối nào, thì người ta sẽ chỉ cho. Nhược bằng có ngại xa xôi cách trở, thì cứ viết giấy cho tôi, để phong bì như sau này, tôi sẽ biết lòng giúp và dịu dắt mà về tận nhà cho, không dám từ nan.

Paul-Bài
O. cmandant des Travaux Publics en mission d'Etudes de la Route coloniale N° 2 de Tuyên-quang à Vinh-tuy p. la 72e par Vinh-tuy.

THÁI NGUYÊN

Lễ kỷ-niệm bác-sĩ Pasteur. — Hôm chủ nhật 27 Mai 1923 là ngày kỷ niệm Pas ur tiên-sinh: sáng hôm ấy quan Đốc coi Mertin ở thầy thuốc ở đây có thay mặt quan Công-sứ đọc một bài diễn văn về lịch sử và công nghiệp của Pasteur tiên sinh tại nhà hát Annam. Đúng 8 giờ sáng thì quan Chánh sứ quan Phó sứ, các quan Tây Nam, các viên chức các sở, các công bảo mục thành-phố cùng các nhà đồn-điền đều đến đủ mặt, vừa đến hơn 10 giờ thì xong.

Số tiền quyên chừng được hơn 100 đồng, chẳng may mai còn các nơi gởi về nữa.

Đúng 4 giờ chiều hôm ấy, ông phán Bình tòa Sứ lại mở tiệc lịch quan Công-sứ tại trường Pasp-Việt để đã bằng tiếng Annam về lịch sử và công-nghiệp của Pasteur tiên-sinh. Hôm ấy có quan Công-sứ, quan Phó-sứ, quan Giám-binh, quan Cảm, các quan Tây khác nữa, quan Án, các quan Phủ, Huyện, các viên chức tòa Sứ, các ông giáo-học, các ông bạo mục: hàng phố, và học sinh, lại nghe diễn rất là đông-đúc. Tiếc rằng vườn đông gió nắp diễn thì lại đổ mưa to quá, không thì chắc còn đông hơn nữa.

TÒA ÁN SƠ-THẨM VINH (ANNAM)

TỰ Ý MUỐN BÁN

Đến hôm chủ-nhật là ngày mồng mười tháng sáu tây năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, hồi chín giờ sáng, có bán đấu giá tại nhà tầm-tầm cạnh Tòa án Vinh:

Một cái xe auto, hiệu « Overland » hai mươi mã lực, bốn sẽ díp (4 cylindres), máy tự động (magnéto), thắp đèn (acétylène) tám hay mười chỗ ngồi, máy mở nhanh chậm ba bực (3 vitesses), chạy đặt lắm, còn tốt.

Bán tiền ngay và tiền giấy bút là mười đồng một trăm (10%).

Quan Lục-sự Tòa đứng bán
3694 *Ký tên:* GUILHOU

V-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 395

Xét nghiệm mau mắn, đơn rẻ, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh niễn.

Bệnh đau đa dày, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ bảy, chủ nhật, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều.

Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 8 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày giờ cho bệnh nhân đến chữa.

2080

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ độ một tháng đã-đầu bệnh-binh Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Paris-hôtel Dieu. Rich.
Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh phong tình
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ rưỡi đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17
KHÁM BỆNH : Giá 2 đồng một lần.
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1$50
Phòng khám bệnh tại HƯƠNG GIA LONG, 22 Hanoi số 22 Số 226
2016

祥和裕
YU-WO-TSEONG

Grand magasin de nouveautés Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
68, *Rue des Cantonnais*, 68
Hanoi (Tonkin)
TELEPHONE N° 296

Bản-hiệu xin các chư hàng Tàu và hàng An-nam, không kẻ lẻ có không gửi kèm mẫu đi cho xem.

Hàng Tàu có chừng bán Trung-hạn làm vậy, cho nên quí khách mua được giá rẻ rồi sẽ bán sau ? Không, vì xác hiệu đã cân phải buôn lại cần bền-nhiều hơn vậy quí khách mua của bản-hiệu, thật là thân lợi yên. Lâu lợi ngàn. Vậy xin xét quí-khách chiếu-cố mai hiệu hàng lắm, giá rẻ.

MUỐN BIẾT: Cứ cho hàng hiệu tốt hay không, cứ xin gửi mẫu lại, không xin gửi giá tại đây.

Nay cẩn bạch
2016 YU-WO-TSEONG

LẺ ĐỔI CHỖ Ở

Khi nào dọn nhà đến, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gởi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán nói giấy quan bản, chứa tại chỗ nào thì biên rõ rằng vẫn đấy, và gửi theo hai bản (0$20) bằng tem rồng được là coi tiền giấy quán khác.

Lễ ấy không gửi tiền theo thì cứ để nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

Muốn được

SÁU TRĂM BẠC (600$)

thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỒ *của*

HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*

Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì tại hàng ấy mà hỏi

Do Võ Phi Hùng Thực Hiện Số Hóa Báo Cũ Tặng Thư Viện Báo Chí Việt Nam Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Tháng 5/2011)

MỘT XƯỞNG

Bản-hiệu nhận và nghề đóng đồ gỗ xưa nay, rất có tiếng đóng chuộng đồ gỗ thực tốt, các quý-khách muốn đóng kiểu nào, thứ gỗ gì, thì bản-hiệu đóng đúng theo kiểu gỗ quý-khách sở-thích, không dám làm sai, không dám pha thứ gỗ khác. Bản-hiệu đóng đủ các kiểu mẫu như là đồ bày trong nhà, Salon, Buffet ngủ, Bufet ăn, Bufet giầy, Cửa chạm, Cửa kính, Sập chân quỳ đơ cá, Sập hộp, Ghế ngựa, Thọ-đường.

Bản-hiệu mới in xong Catalogue, nhiệp kiểu mới thế thêm các quý-khách. Ai cần mẫu xin cứ viết thư cho Bản-hiệu thì Bản-hiệu xin gửi ngay đến tận nơi các quý-khách đi biết các quý-khách xem, các quý-khách có viết thư xin đính thêm cả timbre poste để dán vào Catalogue để gửi đi và đỡ tiền tại-phí đi gửi nữa.

LƯU-BÁ-VI, Propriétaire
VĨNH-XƯƠNG
56, Rue Pellerin (rue de prolongement) — Hanoi
2031 ◆ Téléphone N° 218

Hỡi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để dùng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá dời hiệu **CORONA** không ho bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa ra mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI :
GUIONEAUD Frères
HANOI — HAIPHONG
2033

與同梁

Kính trí bổ các quí khách biết cho rằng : hiệu chúng tôi vẫn chuyên cần về nghề chụp ảnh đã ngoài hai mươi năm xy, xét làm ◆ ngày càng thu xếp thêm ra, tại chụp cái cách cho khỏn vông, nhăn, hoặc ai, khuy ác, dấy đeo cổ, quá-tim, vân vân, ◆ g rất là thanh nhã, theo hợp thời thị ◆ c qui khách lên đông, nhân dịp sắp ngày tết để đến nơi, bản-hiệu mới nguyên được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới ở sang các thứ mặt kim-cương, nhẫn chiếu, ngọc-thạch ngọc ngà, kim sa, bỉ phấn san-hô, mã-não, và một ngũ sắc vân nữa, đủ cả các thứ, và mới có sang nhiều kiểu khung kiểu nhất mới cả ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách qui bộ lại xem, để mua hay không bản hiệu lúc nào cũng có người để thừa tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING
Bijoutier
67, Rue de la Soie, 67, (Tonkin) HANOI
2034

Kính gọng kền tròn, bù-dục

Giá bán 1 $ 50 cả cước

BÁN TẠI HIỆU :
LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.
2052

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, tráp, quả, văn vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, chốn thờ công các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.
2057

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Đố ai hiểu thuốc bệnh tình (lậu và giang-mai) ở đâu hay ? Ngài nào bị đã lâu hay mới, nên dùng thử thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale ở Đáp-cầu, vì thuốc của bản hiệu hầu khắp các nơi đều biết tiếng, đã mau khỏi bệnh lại chẳng tốn tiền và không hại sinh-dục.

Giá mỗi lọ độ hơn một đồng cả cước.
2052

LÒ RƯỢU HOMMEL

Võ-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng
theo cách vệ-sinh

Cứ thứ năm ngành nước đá tốn
Hơng chai lớn
Đồng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông
Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông
Hook-Guime-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Võ-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.
2055

Hỡi các người mắc bệnh trĩ, nếu các ông đã dùng đủ các môn thuốc rồi mà chưa khỏi thì xin mua thứ thuốc hiệu POMMADE ROYER, dùng 20 ngày lấy tờ mua không khỏi tiền.

Ở Paris bán tại hiệu ông Phi, 208, R. St Martin. Ở Hanoi bán tại hiệu ông CHASSAGNE

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều hiết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền** và rất quí để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

PHAN-ĐỨC-THÀNH

HANOI — 2, Rue des Cantonnais, 2 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES :
Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes
GROS & DÉTAIL

MỚI CÓ BÁN : đủ các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng ngoại hóa và các thứ nội, vân vân. Lại có may quần áo ta và quần áo tây đủ các lối.
Bản-hiệu lại có bán dầu Điệp Vinh-Thịnh Long chính hiệu nữa.

NƯỚC HOA THƠM CÔ BA

PACHOD Frères & Cie LYON

華 PAO-VA 寶

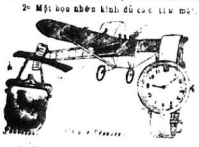
28, Phố Hàng Lọc Hanoi
華人化粧品公司行內有京寶

Chuông tới kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang 4e Một bọn đồ nghề rất tối như là quế cầu chạm khắc vòng, điêu khắc vân vân.

2e Một bọn khăn khăn đủ các thứ mùi, mùi đen mùi trắng, mùi vàng, mùi mỡ là cây, vân vân. Lại có cả khăn khăn giong bằng vàng vân vân, coupe bọc trong, giong đôi mỏi, vân vân; quả xuân đào bằng mùi đeo những khăn khăn này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3e Một bọn đồng-hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ đeo cổ, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chăm-chỉ, vân vân.

4e Một bọn chậu sứ đến số, lọ sứ, bát sứ, bể sứ để thầy-tiền nay đã bày cảnh chưng được và tử tinh vân vân.

6e Một bọn đồ mỹ thuật ở Bắc kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể làm sao trên này chỉ nói xin bản hạ giả, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi hãy làm cẩm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí khách cũng đã thường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Lọc, số nhà 28, Hanoi.
2037

Dở rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra nhũng bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở ván ván... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nầy ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Đồ-da trông sang, Hanoi

63

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tứ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

.. Hai vị quốc-cữu cũng đều tài cao trí rộng nên ngày nay giám vào ngục-thất toi công lấy ai để phò-tá hoàng gia. Hoặng-hồ bỉ loài gian chưa quét sạch, gánh giang-sơn nay còn phải nhờ ghé mới vai, bà chín đem cam gội-tắm thương mà khẩn-xách nhà *Hoàng-phủ*. Còn việc *Phi-giao* lộng quyền chuyên chính chẳng qua cũng là tỏ ý độc tôi với quân-thượng, chứ chưa đến nỗi dám-độc như *Võ Tắc-thiên* đời *Đường*, dám xin thái nậu xét rõ oan-thân, chớ nên câu-nệ tiểu-tiết vậy.

Tề-vương cùng các quan triều-thần cũng đều đồng tâm bảo tâu. Tuân-hậu truyền bảo phò-mã *Triệu-cát* cùng hai quốc-cữu rằng :

— Các quan triều-thần đã đồng-thanh tâu xin như vậy thì phò-mã cùng hai quốc-cữu cũng không nên nói gì nữa. Ngày mai trước hết hãy xét đoán cái tội *Mã-thuận* và *Đỗ-man hưng phục*, rồi sau sẽ ăn-xá *Hàng-vương*. Còn việc đi đánh *Kim-lăng*, phò-mã nghĩ sai ai cho được?

Phò-mã *Triệu cát* qui xuống tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Quan nguyên-soái tôi *Triệu vương* là *Vệ-dăng-hưu*, tri-dũng kiêm toàn lại có quan tan-hiện là *Hàng-khôi-thần* cũng vốn người tài giỏi. Và nhờ có *Lưu qui* bay mưu lập kế thì chẳng bao lâu tất sẽ dẹp yên được *Kim-lăng*. Muôn tâu thái-hậu ! con cho cánh-sự trong triều ma khi trước *Phi-giao* bên-cải thì nay xin thái-hậu giáo cho tôn-nội-các cánh tôn lại, lại theo thứ qu-tắc của tiên vương thuở xưa. Việc xét-đoán tội-lỗi của *Mã-thuận* và *Đỗ-man hưng-phục* thì xin thái-hậu giáo cho *Tề-vương* nội-đông cùng Tam-pnap-tư đó nội-giám *Lăng-mậu* ra, bắt khai khẩu-cung mà tra nói cho được thực-trọng.

Thái-hậu ngắc nói chuẩn tâu, *Tề-vương* phụng-mệnh, tức khắc đi truyền sang Tam-pnap-tư, nội-giám *Lăng-mậu* đã cùng đi ngay.

Khi *Tề-vương* tới nơi, *Lăng-mậu* và các quan trong Tam-pnap-tư đều đứng dậy nghênh-tiếp. Bấy giờ quan sẽ sắp nang hai bên, gươm tuốt sáng lóe, thế-ngục-quan giải *Mã-thuận* vào để hỏi-nhất.

Mã-thuận thương-tích chưa khỏi, xiết bao đau-đớn, bỗng nghe *Tề vương* cất to tiếng lên mà rằng :

— *Mã-thuận* ! cái tội ác của nhà-ngươi trong 10 năm nay, nhà-ngươi nên cứ thực tường khai. Nếu dám ẩn-nấp điều gì, ta sẽ đánh cho xương rơi thịt nát.

Mã-thuận nói :

— Dạ dám bẩm đại-vương ! kẻ nô tỳ nay chẳng qua chỉ cung ứng những việc vặt như xuất nhập chiếu chỉ mà thôi. Còn các việc khác, trong thì có *Phi-giao* hoàng-hậu, ngoài thì có *Đỗ-man* đại-vương, chứ không can-dự gì đến tôi vậy.

Tề-vương nổi giận mà rằng :

— Tội ác nhà-ngươi kể sao cho xiết ! nào phiến-hoặc hữu-cung và hãm nại chính cung, đã dì-lụy đến *Hàng-vương*, khiến cho *Lương* thừa tướng phải tức giận mà tự tử. Nhà-ngươi lại còn tư-thông của kho, lộ tham-ve-vét, bán nước buôn quan và giao-thông với đảng phản-nghịch. Tội-ác rành rành ra đó, sao nhà ngươi còn dám giả mồm !

Nói xong, liền ngành lại truyền cho quân sĩ rằng :

— Quân bay ! lấy roi đánh !

Quân sĩ dạ ran, giăng-ngọc *Mã-thuận* ra giữa sân mà giơ sức đánh. *Mã-thuận* mắc chẳng đầm-đìa, mê rồi lại tỉnh. *Tề-vương* lại quát to lên mà rằng :

— Nếu nhà ngươi còn không chịu thú cho thật thì ta sẽ phải đòng đến hình cụ.

— Quân sĩ đánh thêm cho 30 cái nữa, *Mã-thuận* trước còn kêu khóc, sau chết ngất đi. *Tề-vương* lại truyền quân sĩ lấy nước tỉ phun vào mặt *Mã-thận* cho tỉnh dậy.

Khi *Mã-thuận* tỉnh dậy, khóc mà kêu rằng :

— Trăm lạy đại-vương ! Kẻ nô-tỳ nay xin thú.

Tề-vương gọi người cầm giấy bút biên lấy khẩu-cung. Hễ *Mã-thuận* nói thế nào thì lại viết vào trong giấy như thế lấy.

Mã-thuận từ nhỏ vào cung ăn trắng mặc trơn, chưa hề phải chịu những sự cực khổ. Đến khi bị giam cầm, đã chịu nhiều bề cực-khổ, lại thêm nỗi thụ thương đau-đớn. Ngày nay đem ra tra tấn, ngọn roi oan-nghiệt, đã làm cho nhiều lần tuông những sống lại chết đi.

Mã-thuận thú hết mọi tội : vì sao mà lập mưu năm-hại chính-cung ; lại vì sao mà giao-thông với *Đỗ-man hưng-phục* tâu xin gia-phong « Cửu-tiêu » cho *Hoàng-phủ Tương-vương*; lại vì sao mà bày ra cái kế sai quan *Doãn-thượng-khanh* tướng-công cùng quan trạng-nguyên là *Hàng-khôi-phương* đi sứ ngoại-quốc.

Mã-thuận lại thú nhận cả cái cớ vì sự hai bà thái-phi bảy lời cám-báng, vậy nên phải tâu xin cho *Hán vương* và *Triệu-vương* đi thụ phong. Còn việc thương-hoàng bỏ đi và việc bắn-cầu cản chính-cung thì thật không biết ra làm sao cả.

Mã thuận lại nói :

— Tôi trót đại lâm tiêu, cũng vì tham-lam của-cải mà quá tin lời *Đỗ man hưng phục*. Bao nhiêu những việc tôi làm, toàn thị là bởi một tay *Đỗ-man hưng-phục* chủ-trương mưu kế. Nay đại-vương hỏi đến, tôi xin thú thực, cũng đồng chết cũng nhờ lượng đại vương.

Tề-vương nghe cung, luống những thở ngắn than dài, rồi lại nói với các quan Tam-pnáp-tư rằng :

— Bây giờ ta mới biết rõ cái mưu gia-phong « Cửu-tiêu » là chỉ cốt muốn để đuổi *Hoàng-phủ Tương-vương* trở về quê nhà, để cho chúng dễ làm càn. Cái mưu thâm độc kia thật đã đáng ghê, như thế thì *Hoàng-phủ Tương-vương* tài nào mà chẳng phải trắng ra.

Các quan Tam-pháp-tư hỏi *Mã-thuận* rằng :

— Khi tôn Tư-thiên-giám tâu việc yêu-tinh xuất-hiện, mà khám trong tủ cung lại có bàn dấu, ta chắc cũng là tự nhà-ngươi bày mưu hãm-hại đó thôi.

Mã-thuận nói :

— Việc ấy thực tôi không được biết rõ. Chỉ nghe thấy cung-nữ nói rằng *Phi-giao* hoàng-hậu có đóng cửa cung cấm cũng trong 3 ngày thì từ đó chính-cung hoàng-hậu cứ ngày đại chẳng biết chi nữa. Xin các ngài đòi hỏi cung-nữ, sẽ biết được đầu đuôi việc này.

Tề vương truyền quân-sĩ giải *Đỗ-man hưng-phục* vào để đối chất với *Mã-thuận*. *Đỗ-man hưng-phục* thổ dài mà than rằng :

— Việc đã xảy ra dường này, chẳng lẽ tôi lại đổ tội cho một mình *Mã-thuận*. Nguyên tôi lén trước chỉ cốt giúp thắng quan tiền chứ, không ngờ khi nữa-sang thay cầm quyền-chính, lại được lên làm thừa-tướng, phú-quí đến thế, thường cũng đã vừng cực lắm thay. Và thương-hoàng bỏ đi, thái-hậu bị bệnh, thiên-tử nhu-nhược, nữa-sang đều có tài-lược, mong bao giờ cũng là nắm-lưu ..

(Còn nữa),

Certificat d'insertion

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant : NGUYỄN VĂN LUẬN

NAM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1858

MỖI SỐ : 0$08

NGÀY THỨ SÁU 1er JUIN 1923

Trung Bắc Tân Văn